

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 13 februari 1930 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om upphävande av lagarna om kollektivavtal och om arbetsdomstol.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 345, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Spångberg m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta, att lagen om kollektivavtal och lagen om arbetsdomstol omedelbart upphävas.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för berörda yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Den nu föreliggande frågan förekom till behandling jämväl vid fjolårets riksdag.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 89, hemställde herr Andersson i Stockholm m. fl., att riksdagen måtte besluta, att lagen om kollektivavtal och lagen om arbetsdomstol omedelbart måtte upphävas. I en inom samma kammare väckt motion, nr 179, hemställde herr Hansson i Stockholm, att riksdagen måtte besluta, dels att de av 1928 års riksdag beslutade lagarna om kollektivavtal, om arbetsdomstol, om ändrad lydelse av 46 § utsökningslagen och om ändrad lydelse av 1 § lagen den 28 oktober 1887 om skiljemän skulle upphöra att gälla, dels ock att lagen den 28 maj 1920 om central skiljenämnd i arbetstvister åter skulle träda i tillämpning.

I sitt över motionerna avgivna utlåtande, nr 4, anförde andra lagutskottet följande:

Den lagstiftning, varom här är fråga, har trätt i kraft den 1 januari innevarande år. Enligt vad utskottet inhämtat hava hittills sex mål dragits under arbetsdomstolens prövning, två av arbetsgivarparten, tre av arbetarparten och ett genom överenskommelse av båda parterna. Samtliga mål gälla tillämpning av äldre rättsregler.

Att på de skäl, som i motionerna anförts, avskaffa den ifrågavarande lagstiftningen, innan erfarenhet vunnits rörande dess verkningar, kan utskottet icke förorda.

Utskottets hemställan om avslag å motionerna godkändes av riksdagen.

Utskottet. Med anledning av vad i motionen anföres vill utskottet meddela, att av de 87 mål, som sedan lagstiftningens tillkomst handlagts vid arbetsdomstolen, 57 instämts av arbetarsidan och 27 av arbetsgivarsidan samt att 3 mål hänskjutits till domstolens prövning genom överenskommelse av båda parterna.

Enligt utskottets mening hava motionärerna ej anfört skäl, som kunna föranleda utskottet att tillstyrka, att ifrågavarande lagstiftning upphäves. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 februari 1930.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow**, *Linder, Almkvist, Sigfrid Hansson, Frändén**, *Österström* och *Norman*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Skövde, *Hage, Jeppsson**, *Björnberg, Pettersson* i Hällbacken, *Gardell* i Gans, *Sandström** och *Hansson* i Trollhättan.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herrar *Linder, Norman, Hage, Pettersson* i Hällbacken och *Hansson* i Trollhättan;

2) av herr *Sigfrid Hansson*, som anfört:

Med den år 1920 stiftade lagen om central skiljenämnd för vissa arbetstvister hade statsmakterna på ett verksamt sätt främjat de strävanden, som en lång följd av år pågått i syfte att åstadkomma en på ömsesidigt förtroende och frivilligt samarbete grundad rättsordning mellan kollektivavtalens parter. Med lagen om kollektivavtal har ett tvångsingripande skett i förhållandet mellan dessa parter, vilket på goda grunder betecknats såsom onödigt och om vars värde ur arbetsfredens och rättsordningens synpunkt meningarna alltjämt äro mycket delade.

I motsats till vad motionärerna gjort gällande har under den relativt korta tid, som sistnämnda lag ägt bestånd, tillräcklig erfarenhet om dess verkningar

icke kunnat vinnas. Av de 87 mål, som handlagts vid arbetsdomstolen, har flertalet haft avseende å äldre rättsförhållanden och skulle säkerligen i många fall, därest kollektivavtalslagen och arbetsdomstolslagen icke funnits, ha gjorts till föremål för centrala skiljenämndens prövning i enlighet med av parterna upprättade skiljeavtal. Det förhåller sig ju nämligen så, att kollektivavtalslagen äger tillämpning endast beträffande avtal, vilka slutits efter det lagen trädde i kraft, d. v. s. efter den 1 januari 1929. Det stora flertalet tvister, som hänskjutits till arbetsdomstolen, har av allt att döma gällt äldre avtal.

Ett bifall till motionärernas hemställan borde, enligt min mening, åtföljas av ett återupplivande av lagen om central skiljenämnd för vissa arbetstvister. Motionärerna ha emellertid icke beaktat behovet av ett sådant organ för s. k. rättstvisters slitande. Och då i utskottet icke funnits resonans för tanken på en återgång till den ordning i lagstiftningshänseende, som var rådande före kollektivavtalslagens och arbetsdomstolslagens tillkomst, har jag icke kunnat förorda bifall till den föreliggande motionen.
